

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๐๔.๖/๑๑๑๕

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑๘ มกราคม ๒๕๖๖

เรื่อง ความคืบหน้าการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เรื่อง มาตรการป้องกันการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับป้ายโฆษณาบนทางสาธารณะ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/ท ๓๓๔๒ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๕

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓ (กร.๑)/๖๕๗ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๖ จำนวน ๑ ชุด
๒. สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๔.๖/ว ๕๕๕ ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ จำนวน ๑ ชุด
๓. สรุปรายงานผลมาตรการป้องกันการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับป้ายโฆษณาบนทางสาธารณะในภาพรวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแจ้งให้กระทรวงมหาดไทยรายงานผลการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒ เรื่อง มาตรการป้องกันการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับป้ายโฆษณาบนทางสาธารณะ ที่รับทราบมาตรการฯ ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความละเอียดตามหนังสือที่อ้างถึง นั้น

เนื่องจากเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๓) เรื่อง ที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีหรือให้ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี รวมทั้งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) กำกับการบริหารราชการกระทรวงมหาดไทยได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

๑.๑.๑ คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒ รับทราบมาตรการป้องกันการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับป้ายโฆษณาบนทางสาธารณะตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอ โดยให้กระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานหลักรับมาตรการฯ ไปพิจารณาดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แล้วให้กระทรวงมหาดไทยรวบรวมผลการดำเนินการเสนอต่อคณะรัฐมนตรี ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งมติคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

๑.๑.๒ กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๒๒๖.๒/๐๑๐๗๕ ลงวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๒ เรื่อง มาตรการป้องกันการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับป้ายโฆษณาบนทางสาธารณะ มอบหมายให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นรับมาตรการฯ ไปพิจารณา ดำเนินการและแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยให้รายงานผลการดำเนินการเสนอต่อคณะรัฐมนตรีโดยตรง

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒ เรื่อง มาตรการป้องกันการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับป้ายโฆษณาบนทางสาธารณะ

๑.๓ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้แจ้งให้จังหวัดกำกับดูแลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามมาตรการป้องกันการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับป้ายโฆษณาบนทางสาธารณะในมาตรการเร่งด่วนโดยใช้มาตรการทางการบริหาร ดังต่อไปนี้

๑.๓.๑ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับป้ายโฆษณาบนทางสาธารณะตามพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยการตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ในสังกัดตามสายการบังคับบัญชาในการกำกับดูแลเรื่องการติดตั้งป้ายโฆษณาบนทางสาธารณะ หากเจ้าหน้าที่ที่กำกับดูแลเรื่องดังกล่าวละเลยหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่หรือเรียกรับผลประโยชน์จากผู้ติดตั้งป้ายโฆษณาให้ถือเป็นความผิดวินัยหรืออาญาตามแต่กรณี

๑.๓.๒ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีช่องทางที่เหมาะสมสำหรับแจ้งเบาะแสป้ายโฆษณาหรือสิ่งอื่นใดที่รบกวนทางสาธารณะหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือเครือข่ายสังคมออนไลน์ รวมทั้งควรมีแนวทางการจัดการที่ชัดเจนและรายงานผลการดำเนินการภายหลังได้รับการแจ้งเบาะแสให้ประชาชนผู้แจ้งเบาะแสรับทราบด้วย

๑.๓.๓ ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดจ้างให้ภาคเอกชนดำเนินการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์หรือรณรงค์เพื่อประโยชน์สาธารณะ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดควรกำหนดขนาดมาตรฐานของชื่อหรือสัญลักษณ์ของบริษัทเอกชนที่ปรากฏบนป้ายโฆษณาไม่ให้สามารถมองเห็นได้อย่างเด่นชัดหรือดึงดูดความสนใจได้เทียบเท่ากับข้อความประชาสัมพันธ์หรือข้อความรณรงค์ที่ปรากฏบนป้ายนั้น ๆ เพื่อป้องกันการโฆษณาแฝง

๑.๓.๔ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวบรวมผลการดำเนินการ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน และแจ้งข้อมูลให้กับจังหวัดและให้จังหวัดรายงานผลให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบทุก ๆ ๓ เดือน นับแต่ได้รับแจ้ง เพื่อนำมาพิจารณาปรับปรุงมาตรการป้องกันการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับป้ายโฆษณาบนทางสาธารณะให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมายต่อไป

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบความคืบหน้าการดำเนินการตามมาตรการป้องกันการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับป้ายโฆษณาบนทางสาธารณะและรายงานให้สำนักงาน ป.ป.ช. ทราบต่อไป

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

- ไม่มี

๔.สาระสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

เพื่อให้เป็นไปตามมาตรการป้องกันการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับป้ายโฆษณาบนทางสาธารณะ กระทรวงมหาดไทย โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จึงได้ดำเนินการตามแนวทางที่คณะรัฐมนตรีมีมติ ซึ่งสรุปผลได้ ดังนี้

๔.๑ มาตรการระยะเร่งด่วน

มาตรการทางการบริหาร

๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดำเนินการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับป้ายโฆษณาบนทางสาธารณะ โดยจัดเจ้าหน้าที่ออกปฏิบัติหน้าที่เพื่อตรวจสอบการติดตั้งป้ายโฆษณาบนทางสาธารณะ ในบางพื้นที่รายงานว่าไม่มีการติดตั้งป้ายโฆษณาบนทางสาธารณะ ส่วนที่รายงานว่ามีป้ายโฆษณาบนทางสาธารณะจำนวน ๑๑,๑๑๗ ป้าย นั้น มีการสั่งรื้อถอนป้ายจำนวน ๑,๘๐๒ ป้าย ดำเนินคดีจำนวน ๗๘ ป้าย

๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดให้มีช่องทางในการแจ้งเบาะแสป้ายโฆษณา รุกล้ำทางสาธารณะ อาทิ แจ้งเบาะแส ณ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ ทางโทรศัพท์ของหน่วยงานทางไปรษณีย์ รวมทั้งผ่านทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือเครือข่ายสังคมออนไลน์ เช่น Facebook Line และเว็บไซต์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ ทั้งยังได้มีการประชาสัมพันธ์ และรณรงค์การจัดระเบียบทางเท้าและทางสาธารณะ เพื่อป้องกันการกระทำความผิดและเพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ และให้ความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับกรณีดังกล่าว

๓) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับทราบการกำหนดขนาดมาตรฐานของชื่อหรือสัญลักษณ์ของบริษัทเอกชนที่ปรากฏบนป้ายโฆษณาไม่ให้เห็นเด่นชัดหรือดึงดูดความสนใจได้เทียบเท่ากับข้อความประชาสัมพันธ์หรือข้อความรณรงค์ที่ปรากฏบนป้ายนั้น ๆ เพื่อป้องกันการโฆษณาแฝงในกรณีจัดจ้างให้ภาคเอกชนดำเนินการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์หรือรณรงค์เพื่อประโยชน์สาธารณะ

๔) การดำเนินการตามมาตรการฯ มีปัญหาและอุปสรรคทางด้านการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาทิ ผู้ประกอบการไม่ทราบถึงแนวทางหรือไม่ปฏิบัติตามแนวทางการดำเนินการติดตั้งป้ายโฆษณา ผู้ประกอบการไม่ปฏิบัติตามคำสั่งแจ้งรื้อถอนป้าย ปัญหาเขตความรับผิดชอบ และหน่วยงานที่รับผิดชอบ ขาดบุคลากรในการปฏิบัติงานและลงพื้นที่ตรวจสอบ บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดความรู้ความเข้าใจระเบียบและข้อกฎหมายเกี่ยวกับป้ายโฆษณาบนทางสาธารณะ ขาดความเข้มงวดในการบังคับใช้กฎหมาย

๕) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้นำมาตรการป้องกันการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับป้ายโฆษณาบนทางสาธารณะไปเป็นตัวชี้วัดย่อยในแบบประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านที่ ๑ การบริหารจัดการ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ และได้สรุปผลคะแนนในภาพรวมของทั้งประเทศ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ เรียบร้อยแล้ว

มาตรการทางกฎหมาย

๑) ประเด็นการกำหนดนิยามของคำว่าป้ายโฆษณาให้ชัดเจน รวมถึงกำหนดลักษณะรูปแบบ และขนาดของป้ายโฆษณาให้เป็นแนวทางเดียวกัน เพื่อใช้เป็นมาตรฐานกลางในการควบคุมดูแลเรื่องป้ายโฆษณาในแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กระทรวงมหาดไทย โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น มีความเห็นว่า เมื่อพิจารณา ปัญหาที่สำนักงาน ป.ป.ช. เสนอให้มีมาตรการดังกล่าว เนื่องจากการติดตั้งป้ายโฆษณาบนทางสาธารณะ ที่ทำให้บ้านเมืองดูไม่สะอาดและขาดความเป็นระเบียบเรียบร้อย อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อความปลอดภัย ของประชาชน ประเด็นนิยามของคำว่าป้าย จึงน่าจะเกี่ยวข้องกับกฎหมาย ๒ ฉบับ กล่าวคือ ๑) พระราชบัญญัติ ควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๔ ซึ่งได้นิยามคำว่า “อาคาร” ให้หมายความรวมถึง ป้ายหรือสิ่งก่อสร้างขึ้นสำหรับติดหรือตั้งป้ายที่ติดหรือตั้งไว้เหนือที่สาธารณะและมีขนาดเกินหนึ่งตารางเมตร หรือมีน้ำหนักรวมทั้งโครงสร้างเกินสิบกิโลกรัม หรือที่ติดหรือตั้งไว้ในระยะห่างจากที่สาธารณะซึ่งเมื่อวัด ในทางราบแล้ว ระยะห่างจากที่สาธารณะมีน้อยกว่าความสูงของป้ายนั้นเมื่อวัดจากพื้นดิน และมีขนาด หรือมีน้ำหนักเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งถือได้ว่าเป็นป้ายที่มีขนาดใหญ่และมีโครงสร้างที่มีลักษณะ เป็นสิ่งปลูกสร้าง โดยที่กฎหมายควบคุมอาคารมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในด้านการควบคุมเกี่ยวกับ ความมั่นคงแข็งแรง ความปลอดภัย การป้องกันอัคคีภัย การสาธารณสุข การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การผังเมือง การสถาปัตยกรรมและการอำนวยความสะดวกแก่การจราจร ตลอดจนเพื่อใช้เป็นข้อปฏิบัติในการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารให้เป็นไปอย่างถูกต้องและเหมาะสมตามมาตรฐานสากล ดังนั้น คำว่า “ป้าย” ภายใต้วัตถุประสงค์ของกฎหมายควบคุมอาคารจึงเหมาะสมในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวแล้ว ๒) พระราชบัญญัติ รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ไม่มีการกำหนดนิยามคำว่า “ป้าย” มีเพียงการนิยามคำว่า “อาคาร” ให้หมายความรวมถึงป้ายตามกฎหมายควบคุม อาคารด้วยและการดำเนินการเกี่ยวกับป้ายโฆษณาบนทางสาธารณะดำเนินการได้ตามกฎหมายกล่าวคือ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ โดยมาตรา ๑๐ กำหนดไว้ว่าการโฆษณาด้วยการปิด ings หรือโปรยแผ่นประกาศ หรือใบปลิว ในที่สาธารณะ จะกระทำได้อต่อเมื่อได้รับหนังสืออนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือพนักงาน เจ้าหน้าที่และต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่กำหนดในหนังสืออนุญาตด้วย และมาตรา ๑๑ กำหนดไว้ว่า การโฆษณา ตามมาตรา ๑๐ โดยมีได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือพนักงานเจ้าหน้าที่หรือได้รับอนุญาตแต่ไม่ได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการอนุญาต ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้ผู้โฆษณาปลด รื้อ ถอน ขูด ลบ หรือล้างข้อความหรือภาพนั้นภายในเวลาที่กำหนด ถ้าการโฆษณาดังกล่าวมีข้อความหรือภาพที่มีผลกระทบ ต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือลามกอนาจาร พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจปลด รื้อ ถอน ขูด ลบ หรือล้างข้อความหรือภาพนั้นได้เองโดยคิดค่าใช้จ่ายจากผู้โฆษณาตามที่ได้ใช้จ่ายไปจริง ดังนั้น เจ้าพนักงานท้องถิ่น ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมายนี้ จึงสามารถดำเนินการตามกฎหมายต่อป้ายโฆษณา บนทางสาธารณะได้ เพราะมาตรา ๑๐ ได้กำหนดลักษณะของการกระทำที่กว้าง สามารถตีความให้เข้ากับ ป้ายโฆษณาบนทางสาธารณะได้ทุกกรณี หากมีการกำหนดนิยามคำว่าป้ายขึ้นมาใหม่ จะทำให้การตีความ ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นแคบลง และไม่สามารถดำเนินการจัดการกับป้ายโฆษณา บนทางสาธารณะได้ครอบคลุมทุกกรณี

๒) ประเด็นกำหนดค่ามาตรฐานความเข้มของแสงบนป้ายโฆษณาที่ไม่ก่อให้เกิด อันตราย รวมทั้งกำหนดให้ป้ายโฆษณาที่มีแสงสว่างในตัวเองต้องมีระบบการปรับความเข้มของแสงอัตโนมัติ ตามแสงธรรมชาติ

กระทรวงมหาดไทย โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น มีความเห็นว่า พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หมวด ๕ เหตุรำคาญ ได้กำหนดว่า การกระทำใด ๆ อันเป็นเหตุให้เกิดกลิ่น แสง รังสี เสียง ความร้อน สิ่งมีพิษ ความสั่นสะเทือน ฝุ่นละออง เหม่า เถ้า หรือกรณีอื่นใด จนเป็นเหตุให้เสื่อม หรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ถือว่าเป็นเหตุรำคาญตามกฎหมาย ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใดก่อเหตุรำคาญดังกล่าวในที่หรือทางสาธารณะหรือสถานที่ เอกชน ตลอดจนการระงับเหตุรำคาญ ตลอดจนทั้งการดูแล ปรับปรุงบำรุงรักษาบรรดาถนน ทางบก ทางน้ำ รางระบายน้ำ คู คลอง และสถานที่ต่าง ๆ ในเขตของตนให้ปราศจากเหตุรำคาญ โดยที่เจ้าพนักงานท้องถิ่น มีอำนาจที่จะออกคำสั่งเป็นหนังสือเพื่อระงับกำจัดและควบคุมเหตุรำคาญต่าง ๆ ได้ ยิ่งไปกว่านั้น หากในกรณี ที่มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นในที่หรือทางสาธารณะ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่ง เป็นหนังสือให้บุคคลซึ่งเป็นต้นเหตุหรือเกี่ยวข้องกับการก่อหรืออาจก่อให้เกิดเหตุรำคาญนั้น ระงับ หรือป้องกันเหตุรำคาญภายในเวลาอันสมควรตามที่ระบุไว้ในคำสั่ง และถ้าเห็นสมควรจะให้กระทำโดยวิธีใด เพื่อระงับหรือป้องกันเหตุรำคาญนั้น หรือสมควรกำหนดวิธีการเพื่อป้องกันมิให้มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นอีก ในอนาคตให้ระบุไว้ในคำสั่งได้ ในกรณีที่ปรากฏแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าไม่มีการปฏิบัติตามคำสั่ง ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นและเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นอาจเกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพ ให้เจ้าพนักงาน ท้องถิ่นระงับเหตุรำคาญนั้น และอาจจัดการตามความจำเป็น เพื่อป้องกันมิให้เกิดเหตุรำคาญนั้นขึ้นอีก โดยบุคคลซึ่งเป็นเหตุหรือเกี่ยวข้องกับการก่อหรืออาจก่อให้เกิดเหตุรำคาญต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับการ จัดการนั้น ดังนั้น จึงเป็นกรณีที่มีกฎหมายใช้บังคับในการดำเนินการอยู่แล้ว ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเจ้าพนักงานท้องถิ่นเป็นผู้มีอำนาจในการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายดังกล่าว และการกำหนด ค่ามาตรฐานความเข้มของแสงบนป้ายโฆษณาอาจจะเป็นการสร้างควมยุ่งยากในการดำเนินการสอบสวน ให้กับเจ้าพนักงานตามกฎหมาย ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงาน อีกทั้งการกำหนดให้ป้ายโฆษณาจะต้องมีระบบปรับ ความเข้มของแสงอัตโนมัติตามแสงธรรมชาติอาจจะเป็นการสร้างภาระให้กับผู้ประกอบการเกินสมควร เพราะตราบเท่าที่ไม่ได้เป็นการก่อเหตุรำคาญตามกฎหมายแล้ว ก็ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องสร้างภาระเพิ่ม ให้กับผู้ประกอบการ

๓) ประเด็นการกำหนดค่าธรรมเนียมการขออนุญาตติดตั้งป้ายโฆษณาให้มีความเหมาะสม กับปัจจุบัน โดยกำหนดกรอบเป็นช่วงอัตราและให้หน่วยงานที่รับผิดชอบพิจารณาให้เหมาะสมกับพื้นที่ของตน โดยพิจารณาจากขนาดของป้าย พื้นที่ติดตั้งป้าย แล้วกำหนดค่าธรรมเนียมให้มีความเหมาะสมกับสภาพ ความเป็นจริงที่จะเป็นรายได้ของรัฐเพื่อนำมาพัฒนาดูแลรักษาพื้นที่นั้น ๆ อย่างเหมาะสม

กระทรวงมหาดไทย โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น มีความเห็นว่า การกำหนดค่าธรรมเนียมในการขออนุญาตติดตั้งป้ายโฆษณา เป็นไปตามกฎหมาย ๓ ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติ ควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย ของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม แล้วแต่กรณี โดยพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมเป็นการบังคับใช้กับ (๑) ป้ายที่ติดหรือตั้งไว้เหนือที่สาธารณะและมีขนาดเกินหนึ่งตารางเมตร หรือมีน้ำหนักรวมทั้งโครงสร้าง เกินสิบกิโลกรัมหรือ (๒) ที่ติดหรือตั้งไว้ในระยะห่างจากที่สาธารณะซึ่งเมื่อวัดในทางราบแล้ว ระยะห่าง จากที่สาธารณะมีน้อยกว่าความสูงของป้ายนั้นเมื่อวัดจากพื้นดิน และมีขนาดหรือมีน้ำหนักเกินกว่าที่กำหนด ในกฎกระทรวง โดยมีอัตราค่าธรรมเนียม ดังนี้ (๑) ใบอนุญาตก่อสร้าง ฉบับละ ๒๐๐ บาท (๒) ใบอนุญาตติดตั้ง ฉบับละ ๑๐๐ บาท (๓) ใบอนุญาตรื้อถอน ฉบับละ ๕๐ บาท (๔) ใบอนุญาตเคลื่อนย้าย ฉบับละ ๕๐ บาท (๕) ใบอนุญาตเปลี่ยนการใช้ ฉบับละ ๒๐๐ บาท (๖) ใบรับรอง ฉบับละ ๑๐๐ บาท (๗) ใบรับรอง การตรวจสอบสภาพอาคาร ฉบับละ ๑๐๐ บาท (๘) ใบแทนใบอนุญาตหรือใบแทนใบรับรอง ฉบับละ ๑๐ บาท

(๙) การตรวจแบบแปลนก่อสร้าง หรือตัดแปลงอาคาร ให้คิดค่าธรรมเนียมสำหรับการก่อสร้างหรือสำหรับ ส่วนที่มีการตัดแปลง (๙.๑) ป้าย คิดตามพื้นที่ของป้ายโดยเอาส่วนกว้างที่สุดคูณด้วยส่วนยาวที่สุด ตารางเมตรละ ๔ บาท ทั้งนี้ ในการคิดค่าธรรมเนียมการตรวจแบบแปลน เศษของตารางเมตรหรือเมตร ตั้งแต่กึ่งหนึ่งขึ้นไปให้ถือเป็นหน่วยเต็ม ถ้าต่ำกว่ากึ่งหนึ่งให้ปัดทิ้ง

สำหรับพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย ของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตปิดแผ่นประกาศ หรือเขียนข้อความหรือภาพ ติดตั้งเขียนป้ายหรือเอกสาร หรือทิ้งหรือโปรยแผ่นประกาศเพื่อโฆษณา แก่ประชาชน ฉบับละ ๒๐๐ บาท

พระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๔๗ กำหนดไว้ว่า ห้ามมิให้ผู้ใดสร้างอาคารหรือสิ่งอื่นใดในเขตทางหลวง หรือรुक้าเข้าไปในเขตทางหลวง เว้นแต่ ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวง ในการอนุญาต ผู้อำนวยการทางหลวงหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการทางหลวงจะกำหนดเงื่อนไข อย่างใดก็ได้ รวมทั้งมีอำนาจกำหนดมาตรการในการจัดการเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม การป้องกันอุบัติเหตุ และการติดขัดของการจราจรด้วย ซึ่งผู้ได้รับอนุญาตต้องชำระค่าใช้เขตทางหลวงตามอัตราที่กำหนด ในกฎกระทรวง โดยกฎกระทรวงกำหนดค่าใช้เขตทางหลวงพิเศษ ทางหลวงแผ่นดิน ทางหลวงชนบท และทางหลวงสัมปทาน พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้กำหนดอัตราค่าใช้เขตทางหลวง ตามมาตรา ๔๗ ดังนี้ ๑. ป้ายบอกทาง ๑.๑ ป้ายชี้ทาง ป้ายละ ๗,๐๐๐ บาท ต่อปี ๑.๒ ป้ายติดตั้งข้างทาง ป้ายละ ๑๑,๐๐๐ บาท ต่อปี ๑.๓ ป้ายชนิด แฉกยื่น ป้ายละ ๔๕,๐๐๐ บาท ต่อปี ๑.๔ ป้ายชนิดคร่อมผิวจราจร ป้ายละ ๑๒๔,๐๐๐ บาท ต่อปี ดังนั้น จึงเป็นกรณีที่มีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมที่มีความเหมาะสมและมีหน่วยงานที่รับผิดชอบชัดเจนแล้ว กล่าวคือ เจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เจ้าพนักงานท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ทั้งนี้ กรณีการกำหนดภาษีป้าย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติภาษีป้าย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๔ ออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้ ข้อ ๒ ให้กำหนด อัตราภาษีป้าย ดังต่อไปนี้ (๑) ป้ายที่มีอักษรไทยล้วน (ก) ป้ายที่มีข้อความที่เคลื่อนที่หรือเปลี่ยนเป็นข้อความ อื่นได้ ให้คิดอัตรา ๑๐ บาท ต่อห้าร้อยตารางเซนติเมตร (ข) ป้ายนอกจาก (ก) ให้คิดอัตรา ๕ บาท ต่อห้าร้อย ตารางเซนติเมตร (๒) ป้ายที่มีอักษรไทยปนกับอักษรต่างประเทศ และหรือปนกับภาพ และหรือเครื่องหมายอื่น (ก) ป้ายที่มีข้อความ เครื่องหมาย หรือภาพที่เคลื่อนที่หรือเปลี่ยนเป็นข้อความ เครื่องหมาย หรือภาพอื่นได้ ให้คิดอัตรา ๕๒ บาท ต่อห้าร้อยตารางเซนติเมตร (ข) ป้ายนอกจาก (ก) ให้คิดอัตรา ๒๖ บาท ต่อห้าร้อย ตารางเซนติเมตร (๓) ป้ายที่ไม่มีอักษรไทย ไม่ว่าจะมามีภาพหรือเครื่องหมายใด ๆ หรือไม่ และป้ายที่มีอักษรไทย บางส่วนหรือทั้งหมดอยู่ใต้หรือต่ำกว่าอักษรต่างประเทศ (ก) ป้ายที่มีข้อความ เครื่องหมาย หรือภาพที่เคลื่อนที่ หรือเปลี่ยนเป็นข้อความ เครื่องหมาย หรือภาพอื่นได้ ให้คิดอัตรา ๕๒ บาท ต่อห้าร้อยตารางเซนติเมตร (ข) ป้ายนอกจาก (ก) ให้คิดอัตรา ๕๐ บาท ต่อห้าร้อยตารางเซนติเมตร ข้อ ๓ อัตราภาษีป้ายตามที่กำหนด ในกฎกระทรวงนี้ ให้ใช้บังคับสำหรับป้ายที่ต้องเสียภาษีป้าย ตั้งแต่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๔ เป็นต้นไป ข้อ ๔ ป้ายที่ต้องเสียภาษีป้ายก่อนวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ให้เป็นไปตามอัตราภาษีป้ายที่กำหนด ในกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐

๔) ประเด็นการปรับบทลงโทษเป็นลักษณะของอัตราก้าวหน้า คือ ปรับในอัตราที่สูงขึ้นตามจำนวนครั้งที่กระทำความผิด ซึ่งหากกระทำความผิดเกินจำนวนครั้งที่กำหนดให้ระงับสิทธิในการติดตั้งป้ายโฆษณาในที่สาธารณะทุกกรณี

กระทรวงมหาดไทย โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น มีความเห็นว่า ควรให้มีการพิจารณาให้แก่โทษปรับให้เป็นลักษณะอัตราก้าวหน้าคือ ปรับในอัตราที่สูงขึ้นตามจำนวนครั้งที่กระทำความผิด ซึ่งหากกระทำความผิดเกินจำนวนครั้งที่กำหนดให้ระงับสิทธิในการติดตั้งป้ายโฆษณาในที่สาธารณะทุกกรณี ซึ่งกระทรวงมหาดไทย โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จะได้นำไปพิจารณาประเมินผลสัมฤทธิ์ในการบังคับใช้พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ ส่วนการแก้ไขบทลงโทษตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เห็นควรมอบหมายให้หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายดังกล่าวในการพิจารณาดำเนินการ

๕) ประเด็นไม่ทราบผู้ใดเป็นผู้ติดตั้งป้ายโฆษณา ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ได้รับประโยชน์จากป้ายโฆษณานั้นเป็นผู้ติดตั้ง เว้นแต่สามารถพิสูจน์ได้ว่าถูกกลั่นแกล้งหรือไม่มีส่วนรู้เห็นในการกระทำความผิด

กระทรวงมหาดไทย โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น มีความเห็นว่า การให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ได้รับประโยชน์จากป้ายโฆษณานั้นเป็นผู้ติดตั้ง เว้นแต่สามารถพิสูจน์ได้ว่าถูกกลั่นแกล้งหรือไม่มีส่วนรู้เห็นในการกระทำความผิด อาจขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เนื่องจากการเป็นผู้ติดตั้งป้ายโฆษณา ซึ่งมีผลให้บุคคลนั้นต้องรับโทษทางอาญา การสันนิษฐานว่าผู้ได้รับประโยชน์จากป้ายโฆษณาผิดกฎหมายเป็นผู้ติดตั้งอาจขัดต่อหลักการสันนิษฐานความบริสุทธิ์ของผู้ถูกกล่าวหาในคดีอาญา ซึ่งได้รับความคุ้มครองตามมาตรา ๒๙ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่กำหนดไว้ว่า ในคดีอาญาให้สันนิษฐานก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิดและก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดไม่ได้

๔.๒ มาตรการระยะยาว

๑) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดเวทีเพื่อให้ความรู้ทางกฎหมายแก่สมาคมโฆษณา สมาคมอาคารชุด หรือสมาคมภาคธุรกิจเอกชนอื่น ๆ ในพื้นที่นั้นซึ่งมีความประสงค์จะติดตั้งป้ายโฆษณาในบริเวณดังกล่าว เพื่อขอความร่วมมือและเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อมูลระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐกับเจ้าของป้ายโฆษณาได้มีการรับทราบและมีความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน

ในกรณีดังกล่าวกระทรวงมหาดไทย โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จะได้พิจารณาแนวทางเพื่อให้สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดดำเนินการจัดเวทีให้ความรู้ในเรื่องดังกล่าวต่อไป

๒) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้เครือข่ายประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับการติดตั้งป้ายโฆษณาบนทางสาธารณะ เพื่อความสะอาดเรียบร้อยของบ้านเมือง

ในกรณีดังกล่าวองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการประชาสัมพันธ์และจัดให้มีช่องทางที่เหมาะสมสำหรับแจ้งเบาะแสการติดตั้งป้ายโฆษณาบนทางสาธารณะแล้ว

๕. รายงานการวิเคราะห์หรือศึกษาตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งใด ๆ

- ไม่มี

๖. ผลกระทบ

- ไม่มี

๗. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

- ไม่มี

๘. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- ไม่มี

๙. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

๙.๑ พระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๙.๒ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๙.๓ พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๑๐. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงมหาดไทยจึงเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อรับทราบความคืบหน้า การดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒ เรื่อง มาตรการป้องกันการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับป้ายโฆษณาบนทางสาธารณะ ทั้งนี้ กระทรวงมหาดไทยจะมีหนังสือแจ้งจังหวัด เพื่อให้ดำเนินการกำชับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามมาตรการป้องกันการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับป้ายโฆษณาบนทางสาธารณะอย่างเคร่งครัดอีกครั้ง และขอรับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อดำเนินการจัดทำโครงการให้ความรู้ทางกฎหมายเกี่ยวกับการติดตั้งป้ายโฆษณาบนทางสาธารณะ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(อนุพงษ์ เผ่าจินดา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

โทร ๐๒-๒๔๑-๐๒๖๗

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dla.go.th

ผู้ประสานงาน นายปรเมศวร์ โตตติเทพย์